

**LIETUVOS RESPUBLIKOS PREKIŲ ŽENKLŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1981 PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ UŽ PRAMONINĖS NUOSAVYBĖS OBJEKTŲ
REGISTRAVIMĄ ĮSTATYMO NR. IX-352 6, 7 STRAIPSNIŲ IR 4 PRIEDĖLIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymo Nr. VIII-1981 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Prekių ženklų įstatymo projektas) parengtas siekiant įgyvendinti 2015 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/2436 valstybių narių teisės aktams, susijusiems su prekių ženklais, suderinti (nauja redakcija) (toliau – Direktyva 2015/2436) nuostatas. Direktyva 2015/2436 nustato reikalavimus Europos Sąjungų valstybių narių nacionalinėms prekių ženklų registravimo procedūroms ir prekių ženklų apsaugai. Direktyva 2015/2436 siekiama prekių ženklų registravimo ir apsaugos sistemą padaryti prieinamesnę, efektyvesnę, pritaikyti ją prie skaitmeninės aplinkos, taip pat supaprastinti, pagreitinti ir suderinti paraiškų padavimo, prekių ženklų registravimo ir kitas procedūras. Direktyvą 2015/2436 ES valstybės narės savo nacionaliniais teisės aktais privalo įgyvendinti iki 2019 m. sausio 14 d., išskyrus nuostatas dėl prekių ženklų registracijų pripažinimo negaliojančiomis ir panaikinimo administracinės procedūros, kurių įgyvendinimo terminas – 2023 m. sausio 14 d.

Lietuvos Respublikos mokesčių už pramoninės nuosavybės objektų registravimą įstatymo Nr. IX-352 6, 7 straipsnių ir 4 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – MPNORĮ; Prekių ženklų įstatymas ir MPNORĮ kartu vadinami Įstatymų projektais) yra lydimasis įstatymo projektas, parengtas siekiant užtikrinti pagrindinio – Prekių ženklų įstatymo projekto suderinimą su Lietuvos Respublikos mokesčių už pramoninės nuosavybės objektų registravimą įstatymu. Direktyva 2015/2436 numato valstybių narių teisę nustatyti mokesčius, susijusius su prekių ženklų registravimu. Kadangi įgyvendinant Direktyvą 2015/2436, Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymas dėstomas nauja redakcija, kartu atlikta ir kompleksinė su prekių ženklų registravimu susijusių mokesčių peržiūra.

Pažymėtina, kad mokesčiais už pramoninės nuosavybės objektų (prekių ženklų ir kitų objektų) registravimą siekiama užtikrinti subalansuotą pramoninės nuosavybės apsaugos panaudojimą ir visuomenės gerovės efektą. Pramoninės nuosavybės teisės savo esme yra išimtinio pobūdžio teisės, todėl jų turėtojai suteikia išimtinę poziciją rinkoje. Visų pirma, mokesčiai už pramoninės nuosavybės objektų registravimą sudaro galimybę pasiekti funkcinį pramoninės nuosavybės apsaugos panaudojimą (apsaugos suteikiama tiek, kiek iš tikrųjų reikia) ir išvengti išimtinių teisių pertekliaus, kuris galėtų iškreipti konkurencijos sąlygas. Antra, mokesčiai už pramoninės nuosavybės objektų registravimą sudaro sąlygas finansuoti pramoninės nuosavybės apsaugos sistemoje dalyvaujančių institucijų, atsakingų už teisių įregistravimą ir jų gynimą, išlaidas¹.

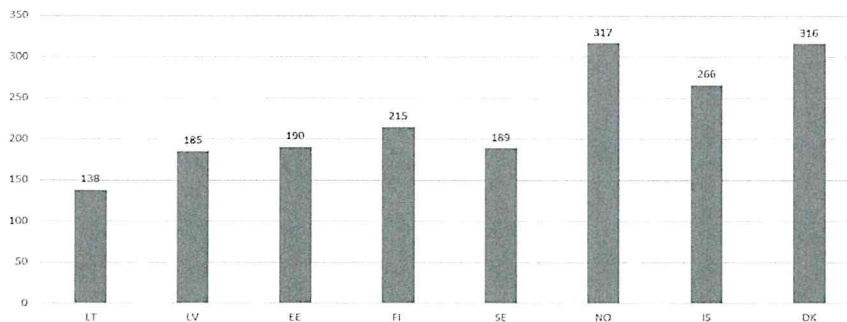
Nustatant su prekių ženklų registravimu susijusių mokesčių dydį, atsižvelgta į minėtą poreikį pasiekti subalansuotą pramoninės nuosavybės apsaugos panaudojimo lygį dabartiniame Lietuvos ekonominio vystymosi cikle, kuris iš esmės skiriasi nuo Lietuvos Respublikos mokesčių už pramoninės nuosavybės objektų registravimą įstatymo priėmimo metu (2001 m.) egzistavusių sąlygų, į pramoninės nuosavybės apsaugos registravimo sistemos palaikymui reikalingus kaštus ir siekiama konkurencingo (žemiausio) mokesčių lygio Šiaurės-Baltijos regione.

---

¹ Šiuo metu nėra žinoma tiriamųjų darbų, kurie nagrinėtų mokesčių klausimus prekių ženklų apsaugos srityje. Tačiau patentų apsaugos srityje mokesčių klausimai nagrinėjami Europos patentų tarnybos parengtoje studijoje „*Study for the EPO on the Economic Dimensions of the Fee Structure in the European Patent System*“. Studijoje pabrėžiama visuomenės gerovė (angl. – „social welfare“) kaip pagrindinis argumentas, pagrindžiantis mokestinę sistemą. Prieiga per internetą: [http://documents.epo.org/projects/babylon/eponot.nsf/0/D079F04A877906E7C1257A6F0058870E/\\$File/economic_dimensions_fee_structure_en.pdf](http://documents.epo.org/projects/babylon/eponot.nsf/0/D079F04A877906E7C1257A6F0058870E/$File/economic_dimensions_fee_structure_en.pdf).

Prekių ženklų mokesčiai (iki ženklo išdavimo) Šiaurės-Baltijos regione 2016 m., Eur

Nepaisant ekonominės situacijos ir pragyvenimo lygio pasikeitimų Lietuvoje, mokesčių už prekių ženklų registravimą sistema ir dydžiai iš esmės nebuvo peržiūrėti nuo 2001 m. liepos 1 d.

MPNORĮ projekte siūloma detalizuoti mokesčių paskirtį ir struktūrą, padidinti pagrindinių mokesčių už prekių ženklus dydžius, numatyti naujus mokesčius, mažinti nepagrindinių, su prekių ženklų registravimu susijusių, mokesčių dydžius, patikslinti mokesčių grąžinimo pagrindus.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektus parengė Lietuvos Respublikos valstybinio patentų biuro (direktorius – Arūnas Želvyss, tel. 278 0250, el. p. spb@vpb.gov.lt) sudaryta darbo grupė (darbo grupės pirmininkė – Valstybinio patentų biuro direktoriaus pavaduotoja Lina Mickienė, tel. 278 0252, el. p. lina.mickiene@vpb.gov.lt). Atsižvelgiant į suinteresuotų asmenų pateiktas pastabas, Įstatymų projektus patikslino Teisingumo ministerijos Teisinių institucijų departamentas (direktorė Jolita Sinkevičiūtė, tel. 266 2993, el. paštas jolita.sinkeviciute@tm.lt, tiesioginis rengėjas – departamento patarėjas Algis Baležentis, tel. 266 2927, el. paštas algis.balezentis@tm.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Prekių ženklų registraciją ir prekių ženklų savininkų teisių apsaugą Lietuvos Respublikoje reglamentuoja Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymas. Šis įstatymas įgyvendina 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/95/EB valstybių narių teisės aktams, susijusiems su prekių ženklais, suderinti (kodifikuota redakcija), kurią Direktyva 2015/2436 panaikina nuo 2019 m. sausio 15 d. Taip pat Prekių ženklų įstatymas įgyvendina 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo prekių ženklų srityje.

Mokesčiai už pramoninės nuosavybės objektų registravimą yra sudėtinė Lietuvos mokesčių sistemos dalis (žr. Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 13 straipsnio 17 punktą).

Direktyva 2015/2436 ir Lietuvos Respublikos ratifikuotos tarptautinės sutartys – Singapūro sutartis dėl prekių ženklų įstatymų bei Sutartis dėl Prekių ženklų įstatymų (TLT) numato mokesčių už tam tikrų veiksmų, susijusių su prekių ženklų registravimu ir apsauga, atlikimą nustatymą.

Mokesčių už pramoninės nuosavybės objektų registravimą dydis nustatomas, atsižvelgiant į pramoninės nuosavybės objektų registravimo išlaidas, savininkų išimtinių teisių suteikimą ir apsaugos užtikrinimą, ginčų sprendimo užtikrinimą, visuomenės švietimą apie intelektinės nuosavybės apsaugą ir sistemą, informacijos apie pramoninės nuosavybės objektų registravimą teikimą, prieigos prie pramoninės nuosavybės informacijos sudarymą ir jos sklaidos užtikrinimą.

Valstybinio patentų biuro skaičiavimais, vidutinės vieno prekių ženklo administravimo išlaidos Valstybiniame patentų biure yra apie 300 eurų (2017 m. duomenys), ir nustatyti mokesčių dydžiai nepadengia valstybės išlaidų Prekių ženklų registrui administruoti. Kartu atkreiptinas dėmesys į tai, kad galiojančių mokesčių dydžiai yra mažesni nei Latvijoje ir Estijoje.

Pažymėtina, kad prekių ženklas yra intelektinės nuosavybės objektas, kurio savininkas jį įregistravus įgyja išimtinės teises į ženklą 10 metų ir ženklo apsauga gali būti pratęsta ne vieną kartą. Išimtinių teisių užtikrinimą nuo neteisėto prekių ženklų naudojimo, darančio didelę ekonominę žalą, numato valstybės institucijų – teismų, muitinės, teisėsaugos institucijų sistema; už prekių ženklo savininko teisių pažeidimus yra nustatyta civilinė, administracinė ir baudžiamoji atsakomybė.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Dauguma Prekių ženklų įstatymo projekto nuostatų yra susijusios su Direktyvos 2015/2436 nuostatų įgyvendinimu. Pagrindiniai šios direktyvos įgyvendinimo sąlygoti pakeitimai Lietuvos Respublikos prekių ženklų registravimo ir apsaugos sistemoje yra šie:

1) registruojant prekių ženklą, atsisakoma reikalavimo jį pavaizduoti grafiškai, taip sudarant sąlygas registruoti netradicinius prekių ženklus;

2) keičiama prekių ženklų registravimo procedūra: Valstybiniam patentų biurui atlikus ženklo ekspertizę ir nustatius, kad ženklas atitinka absoliučius reikalavimus, ženklo paraiška bus skelbiama ir sprendimas dėl ženklo registravimo bus priimamas, pasibaigus užprotestavimo terminui ar išnagrinėjus protestą (procedūra iš *post grant* keičiama į *pre grant*);

3) numatomas naujas trečiųjų asmenų pastabų institutas. Tretieji asmenys turės teisę pareikšti pastabas dėl ženklo atitikties absoliutiems reikalavimams, ypač viešojo intereso apsaugos tikslais, taip sudarant sąlygas skaidresnei, efektyvesnei, didesnę teisinę tikrumą suteikiančiai registravimo procedūrai;

4) numatoma nauja privaloma prekių ženklo registracijos panaikinimo ir pripažinimo negaliojančia administracinė procedūra, kurią vykdys Valstybinio patentų biuro Apeliacinis skyrius. Pagal galiojančią teisinę reguliavimą prekių ženklo registracija gali būti panaikinta ar pripažinta negaliojančia tik teismo tvarka, todėl įtvirtinus privalomą ikiteisminę administracinę procedūrą atitinkamos bylos nebus nagrinėjamos teisme, išskyrus atvejus, kai bus skundžiami Valstybinio patentų biuro priimti sprendimai, taip sumažinant teismų darbo krūvį;

5) numatomas sertifikavimo ženklų registravimas. Pagal sertifikavimo ženklus prekes ir (ar) paslaugas, ženklo savininko sertifikuotas atsižvelgiant į medžiagą, prekių pagaminimo arba paslaugų teikimo būdą, kokybę, tikslumą ar kitas charakteristikas, galima atskirti nuo nesertifikuotų prekių ir (ar) paslaugų;

6) sustiprinama geografinių nuorodų, augalų veislių pavadinimų, garantuotų tradicinių gaminių ir terminų apsauga registruojant prekių ženklus;

7) įtvirtinama prekių ir paslaugų klasifikavimo sistema, atitinkanti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo suformuluotą praktiką;

8) numatomos aiškesnės tranzitu iš trečiųjų valstybių į Europos Sąjungos teritoriją gabenamų prekių, pažymėtu ES valstybėse narėse saugomu prekių ženklu, vežimo taisyklės: ženklo savininkas gali uždrausti įvežti tokias prekes, nebent jas gabenantis asmuo įrodo, kad ženklo savininkas neturi teisės uždrausti tas prekes pateikti rinkai galutinės paskirties valstybėje;

9) stiprinamas Valstybinio patentų biuro bendradarbiavimas su Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinėmis pramoninės nuosavybės tarnybomis, siekiant ženklų ekspertizės ir registravimo praktikos konvergencijos.

Taip pat Prekių ženklų įstatymo projekte numatomi ir kiti pakeitimai, susiję su prekių ženklų registravimo procedūromis:

1) numatomas skubios ekspertizės atlikimas, sumokėjus nustatytą mokestį. Šiuo metu Prekių ženklų įstatymas nenumato skubios ekspertizės sąlygų, tačiau pagal Prekių ženklų registravimo taisykles, patvirtintas Valstybinio patentų biuro 2004 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 3R-37 „Dėl Prekių ženklų registravimo taisyklių patvirtinimo“, ekspertizė gali būti pagreitinta Valstybinio patentų biuro direktoriaus sprendimu, jeigu pareiškėjas pateikia motyvuotą prašymą dėl ekspertizės pagreitinimo reikalingumo ir teisės į prekių ženklą pažeidimus pagrindžiančius įrodymus. Mokesčio už skubios ekspertizės, kaip objektyvaus kriterijaus, nustatymas įstatyme užtikrins teisinį aiškumą ir tikrumą, sumažins korupcijos pasireiškimo priimant atitinkamus sprendimus tikimybę, taip pat iš

apsaugą kuo skubiau siekiančių gauti suinteresuotų asmenų bus surenkamos papildomos pajamos į valstybės biudžetą;

2) atsisakoma ženklo elementų iškelimo į nesaugomus elementus procedūros;

3) numatomas vienas paraiškos įregistruoti prekių ženklą mokestis vietoj anksčiau buvusių dviejų atskirų mokesčių – už paraiškos padavimą ir už ženklo įregistravimą ir paskelbimą. Numatoma, kad paraiškos įregistruoti prekių ženklą mokestis turi būti sumokėtas paduodant paraišką (sumokėti mokesčiui pagal dabartinį reguliavimą buvo numatytas 1 mėnesio laikotarpis po paraiškos padavimo).

Nuostatos dėl prekių ženklo savininko teisių gynimo, įgyvendinančios 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo, Prekių ženklų įstatymo projekte iš esmės nekeičiamos, išskyrus tai, kad nustatoma prekių ženklo savininko teisė reikalauti ir neturtinės žalos atlyginimo iš ženklo savininko teises pažeidusio asmens. Šis pakeitimas įtrauktas, vadovaujantis Europos Komisijos parengtomis gairėmis dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo kai kurių aspektų².

MPNORĮ projekte numatyti šie pagrindiniai pakeitimai:

1. Pakeitimai susiję su mokesčių dydžių peržiūrėjimu, sumas suapvalinant iki apvalaus skaičiaus, dalį mokesčių padidinant arba sumažinant:

1.1 Padidinamas pagrindinis mokestis už prekių ženklo įregistravimą, sujungiant šiuo metu taikomus du mokesčius (paraiškos padavimo ir prekių ženklo įregistravimo), 42 eurai (nuo 138 iki 180 eurų). Mokesčio padidėjimas reikalingas, kad padengtų su prekių ženklų registravimu susijusias išlaidas, kurios padidėja ir pasikeitus prekių ženklų ekspertizės reikalavimams (išlaidos pagal 2017 m. duomenis sudaro apie 180 eurų vienam ženklui). Taip pat numatoma padidinti mokestį, kai paraiškoje nurodoma daugiau nei viena prekių ar paslaugų klasė (nuo 34 iki 40 eurų), nes numatomi tikslesni reikalavimai prekių ir paslaugų klasifikavimui, kuriuos turės patikrinti Valstybinis patentų biuras.

1.2. Prekių ženklo registracijos pratęsimo mokestis suvienodinamas su mokesčiu už prekių ženklo įregistravimą (nuo 69 eurų iki 180 eurų). Šis mokestis pasaulinėje praktikoje yra atitinkamo pirminiam paraiškos ir registracijos mokesčiui, nes dar 10 metų pratęsiamas prekių ženklo savininkui suteiktų išimtinųjų teisių į prekių ženklą galiojimas. Tai yra svarbi mokesčių už prekių ženklų apsaugą sistemos sudėtinė dalis, skirta prekių ženklo savininko teisių apsaugos ir jos finansavimo užtikrinimui, verslumo skatinimui, visuomenės švietimo ir apsaugos nuo padirbtų prekių apsaugai ir kt.

1.3. Padidinami mokesčiai už apeliacijų (nuo 34 iki 60 eurų) ir protestų nagrinėjimą (nuo 92 iki 160 eurų), nes šiuo metu jie nepadengia su apeliacijų ir protestų nagrinėjimu susijusių išlaidų. Kadangi numatoma nauja procedūra – prašymų dėl prekių ženklo registracijos pripažinimo negaliojančia ar panaikinimo nagrinėjimas Valstybinio patentų biuro Apeliaciniame skyriuje, kaip privaloma ikiteisminė ginčų nagrinėjimo procedūra, numatomas mokesčio dydis (180 eurų) turi užtikrinti efektyvų ir profesionalų ginčų nagrinėjimo procesą, rungtyniškumą, sumažintų šalių išlaidas, kurias jie patirtų, jeigu tokie ginčai būtų nagrinėjami teisme, taip pat užkirsti kelią nepagrįstam bylinėjimuisi. Vertinant prognozuojamus ikiteisminės ginčų nagrinėjimo procedūros kaštus, numatomas mokesčio dydis jų nepadengtų. Nors mokesčiai už apeliacijų ir protestų nagrinėjimą bei prašymų dėl prekių ženklo registracijos pripažinimo negaliojančia ar panaikinimo nagrinėjimą ir nepadengs Valstybinio patentų biuro veiksmų kaštų, atsižvelgiant į poreikį pasiekti visuomenės gerovės efektą, į teisingumo ir proporcingumo principus, poreikį įgyvendinti veiksmingą teisę į teisinę gynybą, šių mokesčių dydžius siūloma nustatyti mažesnius nei veiksmų kaštai.

² *Guidance on certain aspects of Directive 2004/48/EC of the European Parliament and of the Council on the enforcement of intellectual property rights (COM(2017) 708 final SWD(2017) 432 final)* (dokumentas nėra išverstas į lietuvių kalbą). Prieiga internete: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1519820761372&uri=CELEX:52017SC0431>.

1.4. Padidinamas mokesčio už licencinės sutarties įregistravimą dydis (nuo 28 iki 50 eurų), nors šio veiksmo kaštai ir didesni nei numatomas mokesčio dydis. Siekiant palengvinti prekių ženklų civilinės apyvartos sąlygas, šio mokesčio dydžio sulygtinti su veiksmo kaštais nesiūloma. Taip pat numatoma padidinti mokestį už pakeitimų paraiškoje ar Prekių ženklų registre įregistravimą (nuo 34 iki 60 eurų) ir Prekių ženklų įstatyme nustatytą terminų pratęsimą (nuo 23 iki 30 eurų), kad būtų visiškai padengiamos su Prekių ženklų registro administravimu susijusios išlaidos.

1.5. Peržiūrimas paraiškos ar registracijos padalijimo mokesčio dydis (nuo 69 iki 90 eurų), nes padidėja administracinės išlaidos, susijusios su papildomais Valstybinio patentų biuro veiksmiais vertinant prašymą, naujų duomenų Prekių ženklų registre sukūrimu, paskelbimu ir kt.

1.6. Mokesčiai, susiję su tarptautine prekių ženklų registracija, kuri atliekama nacionalinės paraiškos ar registracijos pagrindu, padidinami (nuo 57 iki 70 eurų ir nuo 69 iki 80 eurų), nes padidėjo bendrosios išlaidos, susijusios su tarptautinių prekių ženklų registracijų administravimu.

1.7. Mažinamas mokestis už teisės į prekių ženklą perdavimo registravimą (nuo 115 iki 80 eurų), siekiant palengvinti teisių į prekių ženklą civilinės apyvartos sąlygas.

2. Pakeitimai, susiję su mokesčiais už veiksmus, kurie naujai numatyti Prekių ženklų įstatymo projekte:

2.1. Siūloma nustatyti vieną paraiškos įregistruoti prekių ženklą mokestį vietoj šiuo metu taikomų dviejų mokesčių (už paraiškos įregistruoti prekių ženklą padavimą ir už registravimą, paskelbimą ir registracijos liudijimo išdavimą). Tokia mokesčių struktūra buvo nustatyta 1993 metais, kai Lietuvoje pradėjo veikti prekių ženklų registravimo sistema. Taip buvo siekiama padalinti mokestinę naštą, nes ženklo registravimo laikotarpis nuo paraiškos padavimo iki įregistravimo tuo metu užtrukdavo metus, sistemos veikimo pradžioje buvo priimama nemažai sprendimų neregistruoti prekių ženklų (neregistravus ženklo, antrojo mokesčio mokėti nereikėdavo). Vieno mokesčio sistema galioja Europos Sąjungoje, ji naudingesnė pareiškėjams, nes šiuo metu sprendimai dėl prekių ženklo registravimo priimami žymiai greičiau. Be to, pasitaiko atvejų, kai pareiškėjas ne visada sumoka antrąjį mokestį, manydamas, kad jį jau sumokėjo, paduodamas paraišką. Vieno mokesčio sumokėjimas vietoj dviejų mokesčių užtikrins paprastesnę ir efektyvesnę prekių ženklų registravimo procedūrą.

2.2. Prekių ženklų įstatymo projekte numačius naują prekių ženklų rūšį – sertifikavimo ženklus, nustatomas sertifikavimo ženklo arba kolektyvinio ženklo paraiškos mokestis (240 eurų). Šiuo metu toks mokestis nėra išskirtas ir už tokio ženklo registravimą mokamas įprastas mokestis. Kadangi sertifikavimo ženklo ir kolektyvinio ženklo paskirtis yra leisti naudoti ženklą daugeliui asmenų, todėl tarptautinėje praktikoje tokių ženklų registravimo mokesčiai yra didesni nei įprastinių, vieno ženklo savininko naudojamų, prekių ženklų registravimo mokesčiai. Be to, registruojant sertifikavimo ar kolektyvinius ženklus, jiems yra taikomi papildomi ženklų registravimo reikalavimai, kuriuos turi patikrinti Valstybinis patentų biuras, todėl išlaidos tokio ženklo registravimui yra didesnės.

2.3. Prekių ženklų įstatymo projekte numatyta skubi prekių ženklų ekspertizė, todėl nustatomas skubios ekspertizės mokestis (150 eurų), kuris būtų mokamas kartu su paraiškos įregistruoti prekių ženklą mokesčiu.

2.4. Kadangi Prekių ženklų įstatymo projekte numatoma privaloma ikiteisminė ginčų nagrinėjimo Valstybiniame patentų biure procedūra, nustatomas mokestis už prašymą prekių ženklo registraciją pripažinti negaliojančia ar ją panaikinti, kurio dydis iš dalies padengtų ginčo nagrinėjimo išlaidas ir atgrasytų nuo nepagrįsto šalių ginčijimosi. Pagal šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą prekių ženklo registracija gali būti pripažinta negaliojančia ar panaikinta tik teismine tvarka (pirmoji instancija – Vilniaus apygardos teismas).

3. Numatoma, kad mokestis už prekių ženklo registracijos galiojimo pratęsimą turi būti sumokėtas per galiojimo paskutinius 6 mėnesius.

4. Pakeičiami mokesčių ar jų dalies grąžinimo pagrindai, numatant, kad grąžinamas visas sumokėtas mokestis, jeigu nesikreipiama dėl veiksmų, susijusių su pramoninės nuosavybės objektų registravimu, su tuo susijusių dokumentų išdavimu, taip pat dėl išradimo patento, dizaino, prekių ženklo galiojimo termino pratęsimo. Taip pat mokestis grąžinamas, kai Valstybinis patentų biuras

atsisako priimti paraišką, apeliaciją, protestą, prašymą arba kitą dokumentą, nes jis neatitinka nustatytų reikalavimų. Be to, numatomas 50 procentų sumokėto mokesčio grąžinimas, jeigu paraiška atšaukiama pareiškėjo iniciatyva, apeliacija, protestas ar prašymas ženklo registraciją pripažinti negaliojančia ar ją panaikinti atsiimamas iki sprendimo priėmimo dienos, taip pat kai prašymas atsiimamas iki prašomo veiksmo atlikimo dienos. Taip siekiama skatinti sąmoningus pareiškėjo veiksmus nutraukti procedūras iš anksto, jeigu dėl susiklosčiusių aplinkybių (taikus susitarimas, pasikeitę verslo aplinkybės ir pan.) jis turi tokį interesą. Kartu numatomas 50 procentų sumokėto mokesčio grąžinimas, kai Valstybinis patentų biuras priima sprendimą neregistruoti prekių ženklo dėl ženklo neatitikties absoliutiems pagrindams.

5. Atsisakoma mokesčių už prašymo atkurti Prekių ženklų įstatyme nustatytą terminą, išrašo iš Lietuvos Respublikos prekių ženklų registro išdavimą, paraiškos patvirtintos kopijos išdavimą, prekių ženklo registracijos liudijimo dublikato išdavimą, bylose esančių dokumentų kopijų išdavimą. Taip pat nenustatytas mokestis už paraiškos Bendrijos prekių ženklo registruoti padavimą per Valstybinį patentų biurą, nes pakeitus ES prekių ženklų reglamentą tokia galimybė panaikinta.

Pažymėtina, kad kai kurių MPNORĮ projekte numatytų mokesčių dydžiai yra mažesni nei atitinkamų veiksmų kaštai Valstybiniame patentų biure (pavyzdžiui, apeliacijos, protesto, prašymo registraciją pripažinti negaliojančia ar panaikinti, licencinės sutarties registravimo mokesčiai). Tuo pačiu kai kurių mokesčių dydžiai yra didesni nei atitinkamų veiksmų kaštai (skubios ekspertizės, prekių ženklo galiojimo termino pratęsimo mokesčiai), atsižvelgiant į šiuos mokesčius pagrindžiančius argumentus. Atsižvelgiant į prognozuojamą abiejų tipų veiksmų srauto intensyvumą, tokia mokesčių struktūra sudaro sąlygas planuoti bendrą mokesčių sumą, kuri visiškai padengtų Prekių ženklų registro administravimo kaštus.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Prieš Komisijai pateikiant pasiūlymą dėl Europos Sąjungos prekių ženklų reformos, *Max Planck* institutas atliko studiją dėl bendro Europos prekių ženklų sistemos veikimo³, kurioje buvo identifikuotos pagrindinės ES prekių ženklų sistemos problemos ir siūlomi pokyčiai. Komisija 2011 m. gegužės 24 d. komunikate „Intelektinės nuosavybės teisių bendroji rinka“⁴ padarė išvadą, kad suinteresuotieji subjektai vis dažniau reikalauja greitesnių, kokybiškesnių, paprastesnių prekių ženklų registracijos sistemų, kurios taip pat labiau derėtų, būtų patogesnės, viešai prieinamos ir atitiktų technologinę pažangą; norint patenkinti šiuos reikalavimus, prekių ženklų sistemą visoje Sąjungoje reikia modernizuoti ir pritaikyti ją interneto amžiui.

Atlikus Komisijos pateiktų pasiūlymų dėl Reglamento (EB) Nr. 207/2009 ir Direktyvos 2008/95/EB peržiūros poveikio vertinimą⁵, nustatyta, kad pagrindinės esamo reguliavimo problemos verslui yra prekių ženklų srities heterogeniškumas, suvienodintų procedūrų ES valstybėse narėse trūkumas, taip pat bendradarbiavimo tarp nacionalinių tarnybų trūkumas.

Priėmus Prekių ženklų įstatymo projektą, numatomos teigiamos pasekmės pareiškėjams ir prekių ženklų savininkams. Įgyvendinus Direktyvą 2015/2436, nacionalinės prekių ženklų registravimą ir apsaugą nustatančios teisės aktų nuostatos bus suderintos su kitų ES valstybių narių atitinkamomis nuostatomis ir bus sukurta suderinto prekių ženklų teisinio reguliavimo erdvė visoje Europos Sąjungoje, užtikrinanti didesnę nuspėjamumą ir teisinį tikrumą prekių ženklus registruojantiems pareiškėjams ir savo teises ginantiems prekių ženklų savininkams. Panaikinus prekių ženklo grafinio atvaizdavimo reikalavimą, prekių ženklų sistema modernizuojama ir pritaikoma prie elektroninės erdvės teikiamų galimybių. Numatant trečiųjų asmenų teisę padavus protestą ginčyti prekių ženklo paraišką, o ne tik ženklo registraciją, bus suteikta galimybė dar iki prekių ženklo registracijos apginti savo teises ir užtikrinti, kad jas pažeidžiantis ženklas nebus

³ http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/tm/20110308_allensbach-study_en.pdf

⁴ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2011/LT/1-2011-287-LT-F1-1.Pdf>

⁵ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SWD:2013:0095:FIN:EN:PDF>; <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A52013SC0096>

registruotas. Taip pat bus ženkliai sumažinta tikimybė, kad registruotas prekių ženklas bus nugincytas teisme.

Prekių ženklų įstatymo projekte nustačius privalomą ikiteisminę prašymų dėl prekių ženklo registracijos negaliojimo ir panaikinimo nagrinėjimo Valstybiniame patentų biure tvarką, ši įstaiga turės vykdyti papildomas funkcijas, tačiau tai atitinkamai sumažins Vilniaus apygardos teismo, kuriame šie ginčai šiuo metu nagrinėjami pirmąją instanciją, darbo krūvį.

Įtvirtinus nuostatą dėl Valstybinio patentų biuro bendradarbiavimo su Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba ir kitų ES valstybių narių nacionalinėmis tarnybomis, bus nustatytas teisinis pagrindas tarptautiniam bendradarbiavimui, kuriuo siekiama toliau harmonizuoti prekių ženklų apsaugos reikalavimus ir procedūras Europos Sąjungoje.

Vertinant MPNORĮ projekte numatomo teisinio reguliavimo pasekmes, nauja mokesčių struktūra ir dydžiai turėtų užtikrinti subalansuotą pramoninės nuosavybės objektų apsaugos panaudojimo lygį ir tvarų ir efektyvų prekių ženklų apsaugos sistemos finansavimą.

Įstatymų projektų įgyvendinimas neigiamų pasekmių neturėtų sukelti.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimti Įstatymų projektai įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymų projektuose numatytas naujas teisinis reguliavimas turėtų užtikrinti didesnę nacionalinių prekių ženklų registravimą reguliuojančių teisės aktų suderinamumą Europos Sąjungoje, užtikrinant verslui didesnę teisinę tikrumą registruojant prekių ženklus Valstybiniame patentų biure, taip pat ginčijant prekių ženklų paraiškas ir registracijas.

Taip pat naujas teisinis reguliavimas turėtų užtikrinti didesnę prekių ženklų registravimo procedūrų skaidrumą, efektyvumą, sąžiningos konkurencijos sąlygų sudarymą, ženklo savininko teisių apsaugos sistemos stabilumą, prieigos prie pramoninės nuosavybės informacijos išteklių tobulinimą, visuomenės švietimą apie intelektinės nuosavybės apsaugos reikšmę ir jos svarbą suvokimo stiprinimą. Taip pat, nustačius privalomą ikiteisminę ginčų nagrinėjimo procedūrą, turėtų mažėti verslo išlaidos, susijusios su ginčų nagrinėjimu teismuose.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Kartu su Prekių ženklų įstatymo projektu parengtas ir Mokesčių už pramoninės nuosavybės objektų registravimą įstatymo Nr. IX-352 6, 7 straipsnių ir 4 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas.

9. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Prekių ženklų įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas. Prekių ženklų įstatymo projektas atitinka 2015 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/2436 valstybių narių teisės aktams, susijusiems su prekių ženklais, suderinti (nauja redakcija), Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo, Europos Komisijos gaires dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo kai kurių aspektų.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Prekių ženklų įstatymo Nr. VIII-1981 pakeitimo įstatymo įgyvendinimui reikės priimti šiuos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus:

1) „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. vasario 21 d. nutarimo Nr. 188 „Dėl Prekių ženklų registro reorganizavimo ir Prekių ženklų registro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“,

2) „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. vasario 12 d. nutarimo Nr. 155 „Dėl įgaliojimų, susijusių su leidimo vartoti Lietuvos Respublikos oficialųjį ar tradicinį (trumpąjį) valstybės pavadinimą, herbą, vėliavą ar kitus valstybės heraldikos objektus arba juos mėgdžiojantį žymenį, taip pat garantinius ir prabos ženklus, antspaudus, pasižymėjimo ar apdovanojimo ženklus prekių ženkluose ir dizaine suteikimu“ pripažinimo netekusiu galios“.

Taip pat įgyvendinant Prekių ženklų įstatymo Nr. VIII-1981 pakeitimo įstatymą, turės būti pakeistas Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2001 m. balandžio 10 d. įsakymas Nr. 65 „Dėl Leidimo vartoti Lietuvos Respublikos oficialųjį ar tradicinį (trumpąjį) valstybės pavadinimą, herbą, vėliavą ar kitus valstybės heraldikos objektus ar juos mėgdžiojantį žymenį, taip pat garantinius ir prabos ženklus, antspaudus, pasižymėjimo ar apdovanojimo ženklus prekių ženkluose ir dizaine suteikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Be to, turės būti pakeistos Prekių ženklų registravimo taisyklės, patvirtintos Valstybinio patentų biuro direktoriaus 2004 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 3R-37 „Dėl Prekių ženklų registravimo taisyklių patvirtinimo“, ir patvirtintos Apeliacijų, protestų ir prašymų dėl ženklo registracijos pripažinimo negaliojančia ar panaikinimo taisyklės.

Mokesčių už pramoninės nuosavybės objektų registravimą įstatymo Nr. IX-352 6, 7 straipsnių ir 4 priedėlio pakeitimo įstatymui įgyvendinti nereikės priimti įgyvendinamųjų teisės aktų.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įgyvendinant Direktyvos (ES) 2015/2436 nuostatas, Prekių ženklų įstatymo projekte numatyta nauja Valstybinio patentų biuro funkcija – ikiteisminės prekių ženklų registracijos panaikinimo ir pripažinimo negaliojančia procedūros vykdymas. Pagal galiojantį teisinį reguliavimą prekių ženklo registracija gali būti panaikinta ar pripažinta negaliojančia tik teismo tvarka. Valstybinio patentų biuro duomenimis, 2016 m. buvo pateikti 7 tokie ieškiniai. Tikėtina, kad atsiradus administracinei procedūrai, tokių ginčų gali padaugėti. Atsižvelgiant į tai, numatoma, kad Valstybinio patentų biuro Apeliacinis skyrius gali būti išplėstas, numatant papildomą pareigybę naujai funkcijai vykdyti.

Pažymėtina, kad mokesčiai už prekių ženklų registravimą ir kitus Valstybinio patentų biuro atliekamus veiksmus yra surenkami į valstybės biudžetą. Kartu teikiamo MPNORĮ projekte numatomas bendro mokesčių už prekių ženklų registravimą lygio didėjimas, taip pat numatomas mokestis už prašymų pripažinti prekių ženklo registraciją negaliojančia ar ją panaikinti padavimą (nauja procedūra), todėl turi padidėti įplaukos į valstybės biudžetą.

Valstybinio patentų biuro duomenimis, 2017 metais už prekių ženklų registravimą ir su tuo susijusius veiksmus į valstybės biudžetą buvo surinkta apie 750 tūkst. eurų, tuo tarpu tiesioginiai Prekių ženklų registro administravimo kaštai 2017 metais sudarė apie 1 mln. eurų (surenkami mokesčiai už prekių ženklų registravimą ir su tuo susijusius veiksmus padengė tik apie 75 proc. tiesioginių Prekių ženklų registro administravimo kaštų).

Priėmus Mokesčių už pramoninės nuosavybės objektų registravimą įstatymo Nr. IX-352 6, 7 straipsnių ir 4 priedėlio pakeitimo įstatymą, skaičiuojant pagal 2017 m. registravimo ir kitų veiksmų intensyvumą, planuojama į valstybės biudžetą surinkti apie 1 mln. eurų mokesčių, kurie turėtų padengti Prekių ženklų registro administravimo kaštus.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Konsultuojantis su suinteresuotaisiais asmenimis – patentiniais patikėtiniais, Prekių ženklų įstatymo projekto nuostatos buvo aptartos 2017 m. spalio 13 d susitikime su patentiniais patikėtiniais Valstybiniame patentų biure.

Įstatymų projektai buvo suderinti su Nacionaline teismų administracija, Lietuvos advokatūra ir Patentinių patikėtinių asociacija.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Intelektinė nuosavybė, pramoninė nuosavybė, prekių ženklas, patentinis patikėtinis, sertifikavimo ženklas, kolektyvinis ženklas.

Teisingumo ministras

 Teisingumo ministras
Elvinas Jankevičius
2018 08 30